

ПРОЄКТ
Пропозиції та зауваження до проєкту освітньо-професійної програми надсилати до **29.05.2025**
р. на електронну адресу kaf-ancienthist@uzhnu.edu.ua

ТАБЛИЦЯ
зауважень та пропозицій стейкхолдерів щодо вдосконалення ОПП «Історія» (2025)
(https://docs.google.com/spreadsheets/d/1YxxJlk90R5i92zlrAHkgPuLSOioKcQgYVEfV5Eayw_U/edit?gid=0#gid=0)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Ужгородський національний університет»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол Вченої ради
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»
_____ 2025 р. № _____

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Історія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А4 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
предметної спеціальності А4.03 Середня освіта
(Історія та громадянська освіта)
галузі знань А Освіта
Освітня кваліфікація: Бакалавр середньої освіти
(Історія та громадянська освіта)
Професійна кваліфікація: Вчитель – бакалавр (Середня освіта (Історія та
громадянська освіта))

УВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ ректора
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»
_____ 2025р. № _____

АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«Історія»

1. Ректор

Володимир СМОЛАНКА

_____ 2025 р.

**2. Гарант освітньо-професійної
програми**

Ігор ЛІХТЕЙ

_____ 2025 р.

**3. Декан факультету історії та
міжнародних відносин**

Віталій АНДРЕЙКО

_____ 2025 р.

4. Керівник робочої групи

Ігор ЛІХТЕЙ

_____ 2025 р.

5. Начальник навчальної частини

Анатолій ШТИМАК

_____ 2025 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма (ОП) «Історія» підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за предметною спеціальністю А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) галузі знань А Освіта Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2025 року № 188 «Про внесення зміни до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти», на підставі аналізу та узагальнення вимог затверджених стандартів вищої освіти за спеціальностями першого (бакалаврського). ОП розроблена з урахуванням вимог діючого законодавства, змін в нормативних документах (наказ МОН України від 22.03.2024 р. № 380), результатів публічного обговорення проекту стандарту вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), рекомендацій за підсумками акредитаційної експертизи 2024 р., вимог нормативно-розпорядчих документів ДВНЗ «Ужгородський національний університет», результатів моніторингу якості освітньої програми, типових освітніх програм

Освітня програма є документом, який визначає типові компетентності, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги до підготовки бакалаврів у галузі освіти та педагогіки за предметною спеціальністю А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта).

Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою у складі:

1. Ліхтей Ігор Михайлович – кандидат історичних наук, доцент кафедри Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби ДВНЗ «Ужгородський національний університет», завідувач кафедри – гарант освітньої програми, керівник робочої групи;
2. Алешкевич Ярослав Андрійович – кандидат історичних наук, доцент кафедри Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;
3. Міщанин Василь Васильович – доктор історичних наук, професор кафедри модерної історії України та зарубіжних країн ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;
4. Шніцер Ігор Омелянович – кандидат історичних наук, доцент кафедри модерної історії України та зарубіжних країн ДВНЗ «Ужгородський національний університет», завідувач кафедри;
5. Прохненко Ігор Анатолійович – кандидат історичних наук, доцент кафедри археології, етнології та культурології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;
6. Ключкович Тетяна Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;
7. Дерич Микола Миколайович – директор Голятинського ліцею, вчитель історії та правознавства, вища категорія, старший вчитель;
8. Смульський Микола Ігорович – студент II курсу, ОП «Історія», ОС «бакалавр», денної форми навчання, спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта);
9. Куштан Наталія Михайлівна – випускниця ОП «Історія» ОС «бакалавр», денної форми навчання, спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія).

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Бойчук Юрій Іванович – директор Калинівського ліцею Дубівської селищної ради Тячівського району Закарпатської області, вчитель історії, спеціаліст вищої категорії, старший вчитель;
2. Декет Галина Василівна – директор Дубівської гімназії № 2, Дубівської селищної ради Тячівського району Закарпатської області, вчитель історії.
3. Дерич Микола Миколайович – директор Голятинського ліцею Міжгірської селищної ради, вчитель історії та правознавства, вища категорія, старший вчитель;
4. Іваниш Світлана Михайлівна – завідувачка кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін Ужгородського наукового ліцею, вчитель історії, спеціаліст вищої категорії, учитель-методист;
5. Мазюта Михайло Михайлович – директор Кам'яницького ліцею Оноківської сільської ради Ужгородського району Закарпатської області, вчитель історії, основ правознавства, громадянської освіти, спеціаліст вищої категорії, старший вчитель;
6. Реган Діана Іванівна – директор Ужгородського ліцею № 7 Ужгородської міської ради Закарпатської області;
7. Якимчук Ірина Миколайович - заступник директора Яношівського ліцею I – III ступенів Берегівської міської ради, викладач історії.

**1. Профіль освітньої програми «Історія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А4 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
галузі знань А Освіта**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет» Факультет історії та міжнародних відносин
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: бакалавр Освітня кваліфікація: Бакалавр середньої освіти (Історія та громадянська освіта) Професійна кваліфікація: Вчитель-бакалавр (Середня освіта (Історія та громадянська освіта))
Офіційна назва освітньої програми	«Історія»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми в кредитах ЄКТС	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС
Розрахунковий строк виконання освітньої програми	Денна форма навчання – 4 р. Заочна форма навчання – 4 р.
Форма(и) здобуття освіти	Денна, заочна
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти Сертифікат про акредитацію: №15594 Термін дії сертифікату: 13.05.2026 р.
Рівень/цикл	Національна рамка кваліфікацій України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта. Умови вступу визначаються Умовами прийому до закладів вищої освіти України та Правилами прийому до ДВНЗ «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/294
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До чергового оновлення
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/15068
2 – Мета освітньої програми	
Метою освітньо-професійної програми «Історія» є підготовка кваліфікованих фахівців, педагогів, які в процесі навчання набувають інтегральних, загальних і фахових компетентностей вчителя закладу загальної середньої освіти, що проводить організаційну, виховну, освітню діяльність, шляхом формування у здобувачів ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання, використовуючи новітні досягнення історичної науки та громадянської освіти, застосовуючи сучасні форми навчання та інноваційні технології.	

3 – Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація/предметна спеціальність (за наявності))	<p>Галузь знань: А Освіта Спеціальність: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) Предметна спеціальність: А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) Цикл дисциплін загальної підготовки – 63,5 кредитів ЄКТС, 1905 год. (в тому числі дисциплін вільного вибору студента – 12,0 кредитів ЄКТС, 360 годин); Цикл дисциплін професійної підготовки – 176,5 кредитів ЄКТС, 5295 годин (в тому числі дисциплін вільного вибору студента – 48,0 кредитів ЄКТС, 1440 годин).</p> <p>Опис предметної області:</p> <ul style="list-style-type: none">-об'єкт вивчення: освітній, виховний та організаційний процес у закладах загальної середньої освіти за предметною спеціальністю історія та громадянська освіта;-цілі навчання: формування у здобувачів освіти інтегральних, загальних і фахових компетентностей вчителя закладу загальної середньої освіти, який проводить організаційну, виховну, освітню діяльність, шляхом формування у здобувачів ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання, використовуючи новітні досягнення історичної науки та громадянської освіти, застосовуючи сучасні форми навчання та інноваційні технології;-теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, наукові концепції та принципи, що є основою процесу викладання і навчання, виховання та розвитку інтелектуальних, творчих здібностей здобувачів загальної середньої освіти необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання;-методи, методики та технології: психолого-педагогічні методи викладання і навчання, виховання й розвитку; методики викладання і навчання за спеціальністю; класичні та інноваційні освітні технології; цифрові технології; ефективні способи взаємодії всіх учасників освітнього процесу;-інструменти та обладнання: обладнання та устаткування, необхідне для формування ключових компетентностей, технічні засоби навчання, сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні ресурси та програмні продукти; бібліотечні ресурси, зокрема електронні; використання баз інших установ для проведення навчальних та виробничих практик.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна, прикладна. Освітня програма орієнтована на здобуття студентами професійних знань, практичних навичок, загальних та фахових компетентностей на основі загальнолюдських і національних цінностей для успішного впровадження професійної діяльності у галузях історичної науки, методики навчання історії та громадянської освіти у закладах загальної середньої освіти.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Підготовка кваліфікованих фахівців, педагогів, які в процесі навчання набувають інтегральних, загальних і фахових компетентностей вчителя закладу загальної середньої освіти, що проводить організаційну, виховну, освітню діяльність, шляхом формування у здобувачів ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання, використовуючи новітні досягнення історичної науки та громадянської освіти, застосовуючи сучасні форми навчання та інноваційні технології.

	Ключові слова: історія, вчитель історії та громадянської освіти, середня освіта, краєзнавство, інклюзивна освіта, охорона та збереження історико-культурної спадщини, політика пам'яті, методика викладання історії та громадянської освіти, інноваційні технології.
Особливості програми	Особливість програми обумовлена підготовкою фахівців для ЗЗСО, здатних реагувати на виклики часу, на складні суспільно-політичні реалії нашого сьогодення. Оскільки ЗВО знаходиться в регіоні, який межує з чотирма країнами ЄС, то рівень вимог щодо підготовки висококваліфікованих вчителів історії та громадянської освіти зростає в рази, адже здобувачу потрібно запропонувати такі ОК, які могли б врахувати можливості європейської освіти, а відтак зберегти майбутні професійні кадри як для Закарпаття, так і для України загалом.
4 – Придатність випускників освітньої програми до працевлаштування	
Придатність до працевлаштування	Випускники освітньо-професійної програми «Історія» можуть працювати за професіями відповідно до Національного класифікатору України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»: 2320 – вчитель закладу загальної середньої освіти.
Подальше навчання	Випускники мають право продовжити навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Отримання післядипломної освіти та набуття часткових кваліфікацій на споріднених та інших спеціальностях; підвищення кваліфікації.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студенто-орієнтоване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання на основі науково-дослідницької діяльності, навчання через навчальні та виробничі практики. Викладання у формі лекцій, семінарських/практичних, перевага надається активним формам і методам (метод проблемного викладу; навчальна дискусія; евристична бесіда, кейс метод тощо), що сприяє розвитку ініціативності, інноваційної компетентності, навичок фахового спілкування. Заняття зі студентами відбуваються на засадах діалогу та партнерської взаємодії. Оскільки ЗВО знаходиться в регіоні, який межує з чотирма країнами ЄС, то рівень вимог щодо підготовки висококваліфікованих вчителів історії та громадянської освіти зростає в рази. Впроваджено практику «гостьових» лекцій, що сприяє практичній зорієнтованості освітнього процесу. Передбачені самостійна робота (в т.ч. індивідуальна робота), консультації з викладачем, проходження практики, написання та захист курсових робіт, в межах яких також забезпечується можливість побудови індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти.
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточні контроль та оцінювання, поетапний, модульний, підсумковий контроль; екзамени; заліки, презентації, курсова робота. Проміжкове та підсумкове оцінювання знань відбувається на засадах студенто-орієнтованого особистісного підходу з використанням сучасних методик та практик. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357 Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952

	<p>Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11070</p> <p>з дотриманням норм академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність в Ужгородському національному університеті https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223</p> <p>Перезарахування кредитів відбувається на основі Положення про визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20131</p> <p>Процедура оцінювання здобувачів вищої освіти також враховує результати отримані шляхом неформального навчання згідно Положення про порядок визнання Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966</p> <p>Наявна чітка процедура розгляду апеляцій здобувачів вищої освіти, яка описана в Положенні про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти в Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964</p> <p>та Положенні про порядок оскарження результатів (апеляція) оцінювання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22967</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК – 01 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК – 02 Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ЗК – 03 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.</p> <p>ЗК – 04 Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.</p> <p>ЗК – 05 Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК – 06 Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.</p>

	<p>ЗК – 07 Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК – 08 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p> <p>ЗК – 09 Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров’я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.</p> <p>ЗК – 10 Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.</p> <p>ЗК – 11 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК – 01 Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.</p> <p>ФК – 02 Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.</p> <p>ФК – 03 Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.</p> <p>ФК – 04 Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.</p> <p>ФК – 05 Здатність здійснювати об’єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.</p> <p>ФК – 06 Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.</p> <p>ФК – 07 Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров’я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров’язбережувальних технологій під час освітнього процесу.</p> <p>ФК – 08 Здатність до суб’єкт-суб’єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.</p> <p>ФК – 09 Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об’єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.</p>
<p>Додаткові компетентності (ПК)</p>	<p>ПК – 01 Знання та розуміння змісту й методології фундаментальних і спеціальних історичних дисциплін.</p>

<p>(для присвоєння професійної кваліфікації)</p> <p>Предметні компетентності</p>	<p>ПК – 02 Знання сучасних досліджень в галузі історії та громадянської освіти.</p> <p>ПК – 03 Знання категоріально-понятійного апарату історичної науки, здатність орієнтуватися у науковій періодизації історії, використовувати її як спосіб пізнання історичного процесу.</p> <p>ПК – 04 Здатність інтегрувати набуті знання соціальних та гуманітарних наук в самостійну систему, виявляти цілісність знань та умінь.</p> <p>ПК – 05 Здатність розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот.</p> <p>ПК – 06 Здатність здійснювати критичний аналіз джерел інформації та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>ПК – 07 Знання наукових основ методики навчання історії, організації процесу пізнання та виховання учнів різних вікових категорій.</p> <p>ПК – 08 Знання змісту та завдань організації підготовки учнів у закладах загальної середньої освіти.</p> <p>ПК – 09 Знання нових підходів до шкільної історичної та громадянської освіти в умовах багатокультурного суспільства та процесу євроінтеграції.</p> <p>ПК – 10 Здатність до педагогічної рефлексії та дисемінації педагогічного досвіду.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
<p>Програмні результати навчання (РН)</p>	<p>ПР – 01 Відтворює основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.</p> <p>ПР – 02 Демонструє вміння навчати учнів державною мовою, формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання, використовуючи сучасну термінологію та систему понять за спеціальністю А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта).</p> <p>ПР – 03 Класифікує форми, методи і засоби навчання Історії та громадянської освіти в ЗЗСО, добирає дидактичні матеріали для вивчення учнями окремих тем/розділів навчальної програми відповідно до обов’язкових результатів навчання.</p> <p>ПР – 04 Здійснює добір і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично оцінює результати їх навчання та ефективність уроку; застосовує різні види оцінювання результатів навчання учнів (формульальне, поточне, підсумкове тощо) з використанням відповідних методик і критеріїв оцінювання.</p> <p>ПР – 05 Вибирає відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; аналізує динаміку особистісного розвитку учнів, визначає ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.</p> <p>ПР – 06 Називає і пояснює принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров’я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров’язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.</p> <p>ПР – 07 Демонструє знання історичної науки та громадянської освіти, оперує базовими категоріями та поняттями предметної</p>

	<p>спеціальності А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) та імплементує здобуті знання у навчальну і практичну діяльність.</p> <p>ПР – 08 Генерує обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.</p> <p>ПР – 09 Застосовує сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.</p> <p>ПР – 10 Демонструє володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.</p> <p>ПР – 11 Виявляє навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, пояснює необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.</p> <p>ПР – 12 Аналізує власну педагогічну діяльність та її результати, здійснює об'єктивну самооцінку і самокорекцію професійних якостей.</p> <p>ПР – 13 Демонструє знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.</p> <p>ПР – 14 Орієнтується в історичному часі, застосовуючи періодизацію, вміє характеризувати суспільні явища в розвитку, вільно оперує фаховою термінологією.</p> <p>ПР – 15 Демонструє інтегроване мислення, пояснює цілісну картину суспільно-історичного розвитку через міжпредметні зв'язки.</p> <p>ПР – 16 Використовує краєзнавчу складову курсу історії для активізації пізнавальної діяльності учнів; розуміє й популяризує історико-культурну спадщину України та світу.</p> <p>ПР – 17 Працює з джерелами інформації, інтегрує їх у зміст навчання історії, представляє та обговорює відображені в них факти, явища, події, визначає власну позицію щодо суперечливих питань.</p> <p>ПР – 18 Знає зміст шкільних курсів історії та громадянської освіти, проектує і здійснює навчально-виховний процес, обирає оптимальні компетентнісно орієнтовані методики навчання, вміє оцінювати та відслідковувати динаміку особистісного розвитку учня/учениці.</p> <p>ПР – 19 Володіє здатністю до розкриття інтелектуального і творчого потенціалу здобувачів загальної середньої освіти засобами вивчення відповідної предметної спеціальності.</p> <p>ПР – 20 Цінує різноманіття та мультикультурність; вміє ідентифікувати себе у системах загальнолюдських і національних цінностей, керується в педагогічній діяльності принципами толерантності, діалогу й співробітництва.</p> <p>ПР – 21 Усвідомлює цілі, мотиви власної педагогічної діяльності, стійко прагне до набуття та вдосконалення професійних компетентностей.</p> <p>ПР – 22 Знає основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміє застосовувати їх в професійній діяльності.</p>
--	--

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Професорсько-викладацький склад, що задіяний до викладання освітніх компонентів за спеціальністю відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, постійно проходять стажування
-----------------------------	---

	керуючись «Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5950 . Освітній процес передбачає можливу участь запрошених фахівців (стейкхолдерів).
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення навчальних приміщень та соціальна інфраструктура університету відповідає потребам. Для інформаційного пошуку та обробки результатів наявні спеціалізовані комп'ютерні класи факультету з необхідним програмним забезпеченням та необмеженим відкритим доступом до Інтернет-мережі. При факультеті працюють кабінет історії, навчально-методичні центри. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, що загалом створює сприятливі умови для набуття здобувачами відповідних компетентностей.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - офіційний веб-сайт https://www.uzhnu.edu.ua/ містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти; - необмежений доступ до мережі Інтернету; - фондів та електронних каталогів наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ», а також до електронного репозитарію ДВНЗ «УжНУ» https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/, де містяться навчально-методичні матеріали з дисциплін; - наукова бібліотека, читальні зали; - віртуальне навчальне середовище Moodle https://moodle.uzhnu.edu.ua/ https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/faculty-fhistory_relati/specs містить докладну інформацію про освітній процес; - навчальні і робочі плани; - графіки навчального процесу; - дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін; - методичні вказівки щодо проходження практик та виконання курсових робіт; - навчально-методичні центри: Археологічний музей ім. проф. Е.Балагури; Музей історії Ужгородського університету.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Академічна мобільність студентів здійснюється на основі двосторонніх угод, укладених між ДВНЗ «Ужгородський національний університет» та закладами вищої освіти України.
Міжнародна кредитна мобільність	Відповідно до Положення про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21269 встановлено загальний порядок організації академічної мобільності здобувачів. Укладені угоди щодо семестрового академічного обміну між Ужгородським національним університетом та європейськими ЗВО.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	До ДВНЗ «УжНУ» приймаються іноземні громадяни, а також особи без громадянства, які проживають на території України на законних підставах. Особливості вступу та навчання визначаються Положенням про навчання іноземних громадян у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9378

2. Перелік компонентів освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1. Компоненти ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, атестація)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП (ОК)			
ОК 01.	Основи медичних знань та охорони здоров'я	3,0	залік
ОК 02.	Інновації та інформаційно-комунікаційні технології у закладах освіти	4,0	екзамен
ОК 03.	Археологія	4,0	екзамен
ОК 04.	Історична географія та картографія	4,5	екзамен
ОК 05.	Вступ до предметної спеціальності вчителя історії та громадянської освіти	3,0	залік
ОК 06.	Початки людського суспільства та розвиток давньосхідних цивілізацій	8,0	залік, екзамен
ОК 07.	Українська мова за професійним спрямуванням	3,0	залік
ОК 08.	Основи наукової роботи історика та фахівця в галузі громадянської освіти	3,0	залік
ОК 09.	Етнологія	3,0	залік
ОК 10.	Іноземна мова	6,0	екзамен
ОК 11.	Давні цивілізації на території України	4,0	екзамен
ОК 12.	Історія та культура Античної цивілізації	8,5	екзамен, екзамен
ОК 13.	Антикорупція та доброчесність	3,0	залік
ОК 14.	Основи музеєзнавства	3,0	екзамен
ОК 15.	Психологія	4,0	екзамен
ОК 16.	Історія та культура середньовічної Європи + курсова робота	10,0 1,0	екзамен, екзамен диф.залік
ОК 17.	Філософія	3,0	залік
ОК 18.	Педагогіка	4,0	екзамен
ОК 19.	Історія та культура середньовічної Азії, Африки та Доколумбової Америки	3,0	екзамен
ОК 20.	Історія середньовічної України	4,0	екзамен
ОК 21.	Історія та культура країн Європи та Америки нового часу	7,0	екзамен, екзамен
ОК 22.	Історія України ранньомодерного та нового часу	7,0	екзамен
ОК 23.	Інклюзивна освіта	3,0	залік
ОК 24.	Історія культури України (від найдавніших часів до початку XX ст.)	5,0	екзамен
ОК 25.	Історія та культура країн Азії та Африки у новий час	3,0	екзамен
ОК 26.	Методика навчання історії та громадянської освіти у закладах загальної середньої освіти (базова середня освіта)	5,5	екзамен
ОК 27.	Основи шкільного краєзнавства	3,0	екзамен
ОК 28.	Громадянська освіта: основи шкільного курсу (базова середня освіта) + курсова робота	3,0/1,0	екзамен/ диф.залік
ОК 29.	Історія та культура країн Європи та Америки новітнього часу	8,0	екзамен, екзамен,
ОК 30.	Історія та культура України новітнього часу	5,0	екзамен
ОК 31.	Історія та культура країн Азії та Африки новітнього часу	3,0	екзамен

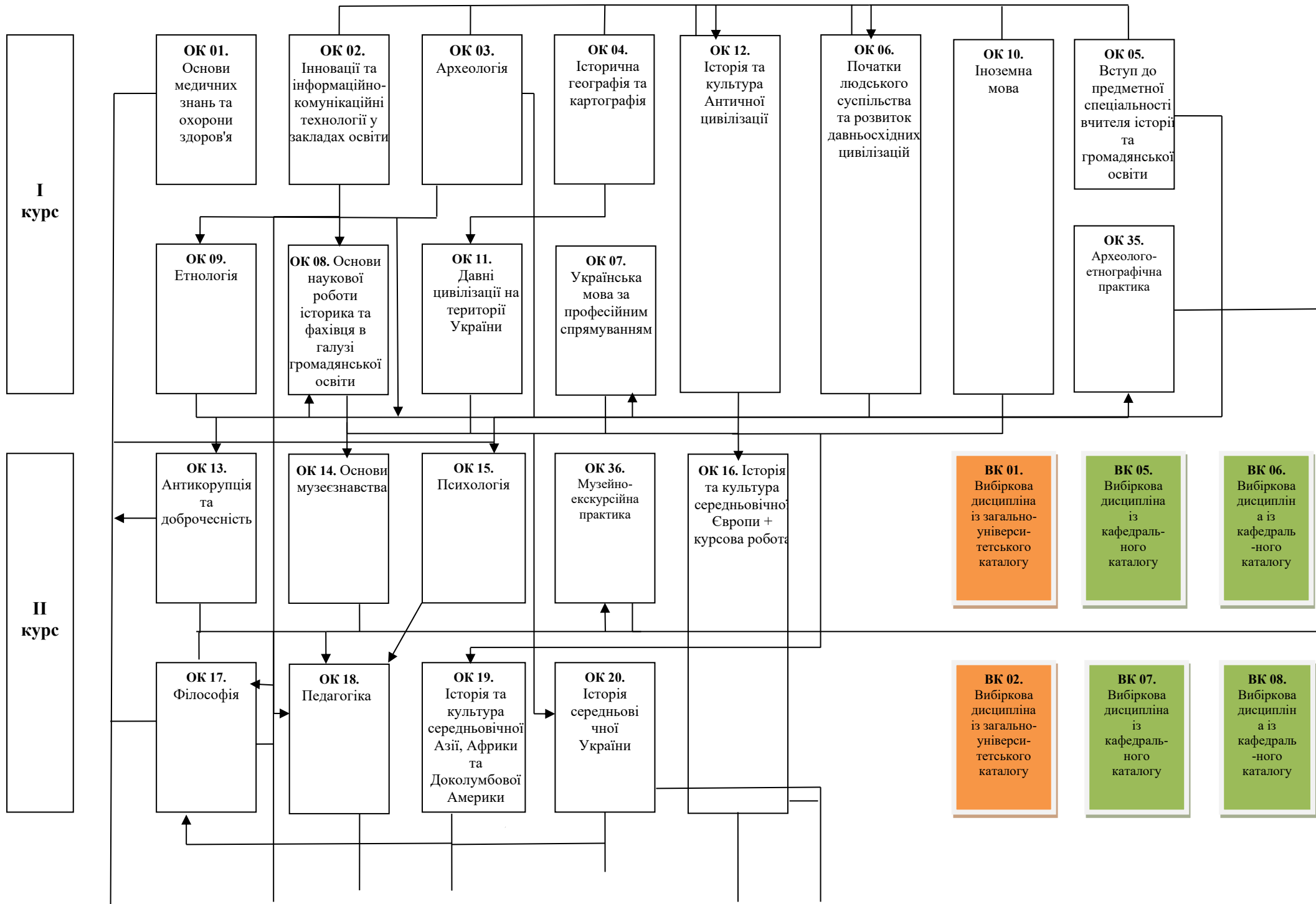
ОК 32.	Громадянська освіта: основи шкільного курсу (старша школа)	3,0	екзамен
ОК 33.	Методика навчання історії та громадянської освіти у закладах загальної середньої освіти (старша школа)+ курсова робота	3,5/1,0	екзамен/ диф.залік
ОК 34.	Історія та культура сучасної України	3,0	екзамен
ОК 39.	Методика виховної роботи у закладах загальної середньої освіти	3,0	залік
ПРАКТИКИ			
ОК 35.	Археолого-етнографічна практика (4 тижні)	6,0	диф.залік
ОК 36.	Музейно-екскурсійна практика (2 тижні)	3,0	диф.залік
ОК 37.	Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти (базова середня освіта) (3 тижні)	4,5	диф.залік
ОК 38.	Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти (старша школа) (4 тижні)	6,0	диф.залік
ОК 40.	Педагогічна пропедевтична практика (2 тижні)	3,0	диф.залік
АТЕСТАЦІЯ			
ОК 41.	Комплексний кваліфікаційний екзамен	1,5	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів		180,0 (75%)	
Вибіркові компоненти ОП (ВК)			
ВК 01.	Вибіркова дисципліна із загальноуніверситетського каталогу	3,0	залік
ВК 02.	Вибіркова дисципліна із загальноуніверситетського каталогу / Базова загальноуніверситетська підготовка*	3,0	залік
ВК 03.	Вибіркова дисципліна із загальноуніверситетського каталогу	3,0	залік
ВК 04.	Вибіркова дисципліна із загальноуніверситетського каталогу	3,0	залік
ВК 05.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу	4,0	залік
ВК 06.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу	4,0	залік
ВК 07.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу	4,0	залік
ВК 08.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу	4,0	залік
ВК 09.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу	4,0	залік
ВК 10.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу	4,0	залік
ВК 11.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу	4,0	залік
ВК 12.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу	4,0	залік
ВК 13.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу	4,0	залік
ВК 14.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу	4,0	залік
ВК 15.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу	4,0	залік
ВК 16.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу	4,0	залік
Загальний обсяг вибірових освітніх компонентів		60,0 (25%)	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:		240,0 кредитів	
Практична підготовка БЗВП за рахунок канікулярного часу здобувачів освіти			
Практична підготовка базової загальноуніверситетської підготовки**		7	

* Навчальна дисципліна «Базова загальноуніверситетська підготовка» введена до освітньої програми та навчального плану на підставі п. 7 Порядку проведення базової загальноуніверситетської підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 21.06.2024 № 734.

Форми організації освітнього процесу, види навчальних занять, кількість годин, відведених на їх опанування, форми та засоби поточного і підсумкового контролю визначаються програмою навчальної дисципліни, яка розробляється на основі типової програми навчальної дисципліни «Базова загальноуніверситетська підготовка», розробленої та затвердженої Генеральним штабом Збройних Сил України за погодженням з Міністерством освіти і науки України (з урахуванням норм постанови Кабінету Міністрів України від 21.06.2024 № 734).

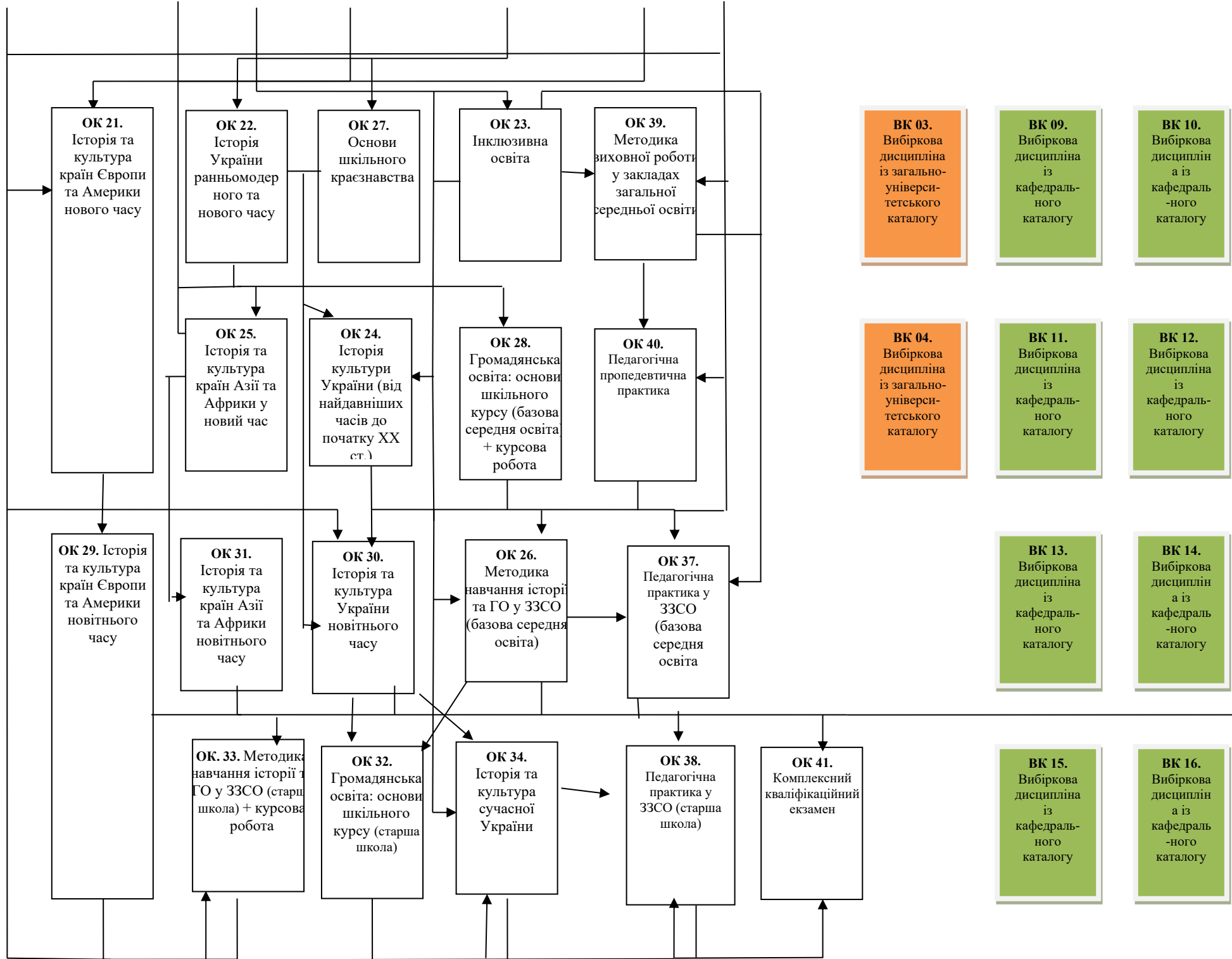
** Практична підготовка базової загальноуніверситетської підготовки проводиться після опанування теоретичної підготовки у поточному навчальному році строком до одного місяця протягом травня - жовтня за рахунок часу, відведеного на канікулярну відпустку здобувачів вищої освіти.

2.2. Структурно-логічна схема ОП

III курс

IV курс

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації	<p>Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо встановлення фактичної відповідності рівню освітньої підготовки та вимогам освітньої програми здійснюється Екзаменаційною комісією із зазначеної спеціальності, затвердженої у встановленому порядку. До атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які у повному обсязі завершили теоретичний курс навчання та виконали усі види практичної підготовки, передбачені навчальним планом.</p> <p>Атестація здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Історія» здійснюється у формі складання комплексного кваліфікаційного екзамену.</p>
Вимоги до атестаційного екзамену	<p>Комплексний кваліфікаційний екзамен має на меті встановлення сформованості у здобувачів освітнього ступеня бакалавр програмних результатів навчання з предметної спеціальності історія та громадянська освіта присудження йому освітньої кваліфікації відповідно до визначених критеріїв оцінювання.</p>
Процедура присвоєння професійних кваліфікацій	<p>Процедура присвоєння професійної кваліфікації здійснюється дотримуючись «Порядку здобуття та присвоєння професійних кваліфікацій в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/83880;</p> <p>За умови успішного проходження атестації випускник отримує документ встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації: Бакалавр середньої освіти (Історія та громадянська освіта), професійної кваліфікації: Вчитель-бакалавр (Середня освіта (Історія та громадянська освіта)).</p>

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ЗК-01	ЗК-02	ЗК-03	ЗК-04	ЗК-05	ЗК-06	ЗК-07	ЗК-08	ЗК-09	ЗК-10	ЗК-11	ФК-01	ФК-02	ФК-03	ФК-04	ФК-05	ФК-06	ФК-07	ФК-08	ФК-09	ПК-01	ПК-02	ПК-03	ПК-04	ПК-05	ПК-06	ПК-07	ПК-08	ПК-09	ПК-10	
ОК 01.									*							*															
ОК 02.				*				*				*				*											*				
ОК 03.		*		*								*		*											*	*					
ОК 04.		*						*				*										*			*	*					
ОК 05.		*										*													*	*					
ОК 06.	*	*								*		*			*									*	*	*					
ОК 07.			*			*						*		*											*						
ОК 08.	*	*	*	*							*	*										*		*		*	*				
ОК 09.	*							*		*		*										*		*	*	*	*				
ОК 10.		*	*	*											*									*	*	*				*	
ОК 11.	*	*										*			*									*	*	*	*				
ОК 12.	*	*								*					*							*		*	*	*	*				
ОК 13.											*																				
ОК 14.				*				*		*		*			*							*		*	*	*	*				
ОК 15.					*				*					*			*	*						*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 16.		*		*				*				*			*									*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 17.	*	*								*		*												*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 18.				*		*				*					*			*	*			*		*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 19.		*						*				*			*							*		*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 20.	*	*										*			*							*		*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 21.		*		*				*				*			*									*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 22.	*	*										*			*							*		*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 23.					*	*			*						*	*	*	*									*	*	*	*	*
ОК 24.				*				*		*		*			*									*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 25.		*						*				*			*							*		*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 26.	*			*		*				*		*		*		*				*				*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 27.		*		*						*		*			*							*		*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 28.							*	*		*	*	*			*							*		*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 29.		*		*				*				*			*							*		*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 30.	*	*										*			*							*		*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 31.		*						*				*			*							*		*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 32.						*	*		*	*	*	*			*							*		*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 33.	*			*		*				*		*		*		*				*				*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 34.	*	*										*			*							*		*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 35.		*		*		*						*			*							*		*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 36.		*		*		*						*			*							*		*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 37.		*		*						*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 38.		*		*						*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 39.	*			*		*				*		*		*		*						*		*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 40.	*			*		*				*		*		*		*						*		*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 41.	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР)

